

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

עיון משווה

הרב ד"ר יוחנן קאפח

תנ"ך

אופי הקורס: הרצאה

שנת לימודים: תשע"ח

היקף הקורס: 1 ש"ש

א. הרציונל

פיתוח מיומנות לעיון בפרשני המקרא.

ב. המטרות

1. ניתוח והבנה של דברי פרשני המקרא.
2. הבחנה בהבדלים שבין הפירושים השונים.
3. עמידה על עיקרי שיטותיהם של הפרשנים.
4. הבנת התפיסה שעומדת מאחורי כל פירוש.

ג. מהלך הלימודים

מס' השיעור	נושא ההרצאה	ביבליוגרפיה
1	אורך ימי הקדמונים	רמב"ם, מורה הנבוכים, ב, מז.
2	ירידת אברהם למצרים	א' שמאע, "תהליכי גיבוש ותמורות בעמדתו הביקורתית של רמב"ן על אברם בירידתו מצרימה (בראשית יב)", מגדים נ (תשס"ט), עמ' 199-220.
3	סיפור שכרותו של נח	א' כהן, "סיפור שכרותו של נח - המקור ל'מיתוס-חם'?" בית מקרא 47, ב (תשסב) 152-170; הנ"ל, "סיפור שכרותו של נח - עיון בפרשה במקרא", קללת חם בספרות חז"ל , עבודה לתואר שני, רמת גן תשס"א, עמ' 24-39.
4	הקשר המשפחתי שבין	

	אברהם ושרה	
ע' ברנר, "נשים זרות במקרא", בית מקרא, 30א (תשמ"ה), עמ' 179-185.	נישואים עם כנעניות	5
	עושרו של יצחק	6
א' זמיר, "בא אחיך במרמה ויקח ברכתך" (בראשית כז): האנלוגיה במקרא", חמדעת, נתיבות תשס"ג.	בא אחיך במרמה	7
א' ידיד, "לשאלת היחס בין בטחון בה' ובין השתדלות: יוסף, אברהם, דוד", בת קול, 3 (תשנ"ב), עמ' 75-92.	השתדלות לעומת בטחון	8
ני ליבוביץ, "מכירת יוסף", עיונים חדשים בספר בראשית, ירושלים תשנ"ז, עמ' 279-288.	מכירת יוסף	9
י' בן-נון, "הפילוג והאחדות – כפל הטעות המרה והלם הגילוי: מפני מה לא שלח יוסף (שליח) אל אביו", מגדים, א (תשמ"ו), עמ' 20-31.	מדוע לא הודיע יוסף לאביו	10

ד. דרכי ההוראה

1. הרצאה ודיון בשיעור.

ה. חובות הסטודנט

1. קריאה ביבליוגרפית
2. הכנה ונוכחות בשיעורים.

ו. אופן ההערכה ומרכיבי הציון

1. 10% - השתתפות פעילה בשיעורים.
2. 90% - מבחן בסוף הסמסטר.

ז. רשימת המקורות

קריאת חובה:

1. ראה בטבלה לעיל.
2. דפי מקורות שנמצאים ב-moodle.

קריאת רשות

1. י" שלוסברג, "אברהם ושרה במבחן הירידה למצרים", בתוך: י" ברט (עורך), **לביתך נאווה קדש**, ירושלים תשס"ה, עמ' 302-315.
2. ג"ח כהן, "אמרי נא אחתי את", **דף שבועי**, אוניברסיטת בר אילן, פרשת לך לך, תשס"ד, <http://www.biu.ac.il/JH/Parasha/lech/koh.html>.
3. א' הוד, "מדוע ערפלה התורה את מכירת יוסף", http://www.yba.org.il/show.asp?id=48386&big_cat=1553.
4. י" מדן, "במקום שבעלי תשובה עומדים (פרשת יוסף ואחיו)", **מגדים**, א (תשמ"ו), עמ' 54-78.
5. ד' הנשקה, "תגובות", **מגדים**, ב (תשמ"ז), עמ' 106-108.
6. י" בן-נון, "תגובות", **מגדים**, ב (תשמ"ז), עמ' 109-110.
7. י" שפיגל, "תגובות", **מגדים**, ה (תשמ"ח), עמ' 93-94.